

Економічні науки

УДК 336.225.3

Делас Віталіна Анатоліївна

*кандидат економічних наук, асистент кафедри фінансів
Київський національний університет імені Тараса Шевченка*

Делас Виталина Анатольевна

*кандидат экономических наук, ассистент кафедры финансов
Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко*

Delas Vitalina

*PhD in Economics, Assistant
Taras Shevchenko National University of Kyiv*

Грицаюк Аліна Володимирівна

*студентка
Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

Грицаюк Алина Владимировна

*студентка
Киевского национального университета имени Тараса Шевченко*

Hrytsaiuk Alina

*Student of the
Taras Shevchenko National University of Kyiv*

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ
СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ
АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ И НАПРАВЛЕНИЯ
РЕФОРМИРОВАНИЯ УПРОЩЕННОЙ СИСТЕМЫ
НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ В УКРАИНЕ
ACTUAL PROBLEMS AND DIRECTIONS OF REFORMING THE
SIMPLIFIED TAXATION SYSTEM IN UKRAINE**

Анотація. Розглянуто основні проблеми реформування спрощеної системи оподаткування в Україні. Виокремлено єдину спільну систему ознак (характеристик) суб'єктів малого бізнесу, враховуючи вітчизняні економічні реалії. Досліджено зарубіжний досвід удосконалення механізму оподаткування малого підприємництва в Україні. Узагальнена класифікація видів пільгового оподаткування малого підприємництва. Визначено напрями реформування спрощеної системи оподаткування в рамках податкової реформи на 2018 рік. Зазначено, що, зважаючи на міжнародний досвід, вагомим кроком спрощення й уніфікації обліку для суб'єктів малого підприємництва стала б розробка єдиного стандарту обліку та звітності, в якому були б усунуті суперечності існуючих нормативних актів.

Ключові слова: податки, малий бізнес, оподаткування малого підприємництва, спрощена система оподаткування, реформування, єдиний податок, податкове навантаження.

Аннотация. Рассмотрены основные проблемы реформирования упрощенной системы налогообложения в Украине. Выделена единая общая система признаков (характеристик) субъектов малого бизнеса, учитывая отечественные экономические реалии. Исследован зарубежный опыт совершенствования механизма налогообложения малого предпринимательства в Украине. Обобщена классификация видов льготного налогообложения малого предпринимательства. Определены направления реформирования упрощенной системы налогообложения в рамках налоговой реформы на 2018 год. Отмечено, что, учитывая международный опыт, весомым шагом упрощения и унификации учета для субъектов малого предпринимательства стала бы разработка единого стандарта учета и отчетности, в котором были бы устранены противоречия существующих нормативных актов.

Ключевые слова: *налоги, малый бизнес, налогообложения малого предпринимательства, упрощенная система налогообложения, реформирование, единый налог, налоговая нагрузка.*

Summary. *The main problems of reforming the simplified taxation system in Ukraine are considered. A single common system of characteristics (characteristics) of small business subjects is singled out, taking into account domestic economic realities. The foreign experience of perfection of the mechanism of the taxation of small business in Ukraine is investigated. Generalized classification of types of preferential taxation of small business. The directions of reforming the simplified taxation system within the framework of the tax reform for 2018 are determined. It was noted that taking into account international experience, a significant step in simplifying and unifying the accounting for small businesses would be the development of a single standard for accounting and reporting, which would eliminate the contradictions of existing regulations.*

Key words: *taxes, small business, small business taxation, simplified taxation, reforming, single tax, tax burden.*

Постановка проблеми. В економіці будь-якої держави важливе місце посідає мікро- і малий бізнес, адже малий бізнес вносить істотний внесок в розвиток економіки держави та її регіонів шляхом створення і надання нових робочих місць для економічно активного населення. Саме малий бізнес найбільшою мірою орієнтований на задоволення запитів покупців і замовників, здатний швидко реагувати на зміну попиту на той чи інший вид продукції (товарів, робіт, послуг) і може мати інноваційний характер діяльності. Однак в сучасних економічних умовах мале підприємництво стикається з низкою проблем у вигляді високої процентної ставки по кредитах і позиках, що призводить до складності отримання позикових коштів на покупку необоротних і оборотних активів,

зі складністю залучення висококваліфікованого персоналу з причини відсутності можливості запропонувати їм більш високу заробітну плату і кращий соціальний пакет порівняно з великими підприємствами, а також з високою чутливістю до будь-яких змін у світовій і національній економіці.

Ще однією його особливістю в Україні є високий ступінь чутливості до реалізованої в країні податкової та бюджетної політики, що грає найважливішу роль у формуванні структури цього бізнесу, в тому числі шляхом використання податкових пільг в рамках загальної системи оподаткування та запровадження спрощеної системи оподаткування (ССО), спрямованої на зниження податкового тягаря, спрощення системи бухгалтерського та податкового обліку та звітності таких платників податків. Як показує практика останніх років, введення спрощеної системи оподаткування позитивно вплинула на розвиток малого бізнесу, про що свідчить зростання кількості зареєстрованих малих підприємств і індивідуальних підприємців. Тому тема дослідження проблем та напрямів реформування спрощеної системи оподаткування в Україні залишається надзвичайно актуальною.

Аналіз останніх публікацій. Дослідження проблем та напрямів реформування спрощеної системи оподаткування в Україні розвиваються на основі різних теоретичних підходів, зокрема у роботі А. І. Глебова [2, с. 48] були використані ґрунтовні дослідження основоположників теорій. Внесок у розвиток теорії оподаткування, зокрема податкового стимулювання, зробили М. К. Жужа [3, с. 32], О. С. Іванілов [4, с. 319] та ін. У процесі дослідження використовувалися праці науковців у сфері філософії, економіки та фінансів, серед яких варто виділити вітчизняних учених, які розглядали проблеми становлення, державної підтримки малого підприємництва, – Г. М. Кампо [5, с. 9], В. І. Левін [6, с. 138; 7, с. 16], Р. В. Лещенко [8, с. 73], В. О. Орлов [9, с. 78] та ін. Методологічну основу нашої наукової статті становили наукові праці з теорії держави та

права О. В. Панасюк [10, с. 102], О. В. Прокопенко [12, с. 167] та ін. Важливими в науковому аспекті для автора під час роботи над статтею були теоретичні висновки фахівців фінансового та адміністративного права, таких як: М. Пивоваров [11, с. 7], Л. Сімків [13, с. 560] та ін. На окремих питаннях застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності зосередили свою увагу А. А. Наум [8, с. 73] та Л. Б. Криворучко [12, с. 168].

Невирішені частини проблеми. Незважаючи на інтерес сучасної економічної науки до проблемам оподаткування малого бізнесу, питання формування оптимальною з точки зору економічної доцільності та стимулювання підприємницького процесу моделі оподаткування його суб'єктів залишаються відкритими.

Мета статті полягає в обґрунтуванні актуальних проблем та напрямів реформування спрощеної системи оподаткування в Україні.

Результати дослідження. У трансформаційних і глобалізаційних умовах розвиток економіки України все більше залежить від активності суб'єктів малого підприємництва. Світова практика демонструє, що малий бізнес є однією з ключових рушійних сил для подолання безробіття, активізації інноваційної діяльності та розвитку держави загалом. Цей сегмент бізнесу сприяє утворенню здорового конкурентного середовища, мобілізує велику кількість виробничих і фінансових ресурсів, що впливає на рівень розвитку і демократизацію всього суспільства.

Зважаючи на складну економічну ситуацію в Україні, активізація розвитку малого бізнесу є актуальним питанням. Саме цей сектор економіки є доволі мобільним, швидко реагує на зміни кон'юнктури ринку, здатний вирішувати найгостріші соціальні й економічні проблеми (наприклад, створення додаткових робочих місць), є вагомим джерелом наповнення бюджетів різних рівнів, підвищує добробут населення, формує

конкурентне середовище, збільшує кількість інвестицій в економіку [11, с. 9].

У контексті євроінтеграційних процесів, адаптації українського законодавства до законодавства ЄС доцільно розглянути питання вдосконалення оподаткування суб'єктів малого бізнесу з урахуванням національної специфіки та економічних реалій. Складність податкової системи погіршує конкурентоспроможність української економіки, про що свідчить позиція України в міжнародному рейтингу простоти ведення бізнесу, де за показником «сплата податків» 2016 р. наша держава посіла 83 сходинку серед 189 держав світу [14].

Зміни податкового законодавства в Україні протягом останніх років супроводжувались тільки посиленням податкового тягаря на малий бізнес, зокрема через квазіфіскальні платежі, які необхідно сплачувати разом з єдиним податком (а це є додатковим навантаженням для бізнесу та зменшує і так обмежені фінансові ресурси). Із прийняттям у грудні 2016 р. змін до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» з 1 січня 2017 р. окремі категорії ФОПів, зокрема другої та третьої груп, змушені платити єдиний соціальний внесок понад 704 гривні на місяць, навіть якщо тимчасово не мають жодного прибутку. Це, своєю чергою, призвело до того, що за період з 1 грудня 2016 р. по 20 лютого 2017 р. припинили діяльність 331 100 фізичних осіб-підприємців [15].

Для гармонізації українського законодавства з європейським необхідно виокремити єдину спільну систему ознак (характеристик) суб'єктів малого бізнесу, враховуючи вітчизняні економічні реалії. Тому для побудови прозорої системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва питання критеріїв віднесення суб'єктів господарювання до конкретної категорії є дуже важливим.

Сам термін «малий бізнес» у цілях оподаткування відмінний у різних державах. Визначення ґрунтуються на тому, який підхід використовує держава – кількісний (кількість працівників, оборот, вартість активів, чистий прибуток, статутний капітал тощо; цей підхід переважно використовується у законодавчих актах) чи якісний (висока організаційно-функціональна гнучкість, рівень конкуренції, поєднання в одній особі кількох виробничо-управлінських функцій тощо). Тому у США під терміном «малий бізнес» розуміють підприємство з чисельністю до 100 працівників, у ЄС – до 50, в Австралії – до 19 осіб [16].

Малі та середні підприємства у ЄС становлять близько 90% від загальної кількості підприємств. Для доступу до програм підтримки малого бізнесу та фінансування є важливим визначення малого та середнього бізнесу [16]. Відповідно до Рекомендації Комісії 2003/361/ЄС, до мікро-, малих і середніх підприємств належать ті, які використовують працю менш як 250 осіб, річний оборот яких не перевищує 50 млн євро та/або щорічно валюта балансу не більша за 43 млн євро [16]. Так, європейські критерії відповідають критеріям, закріпленим у Господарському кодексі України. Проте для підприємців, які сплачують єдиний податок, відповідно до Податкового кодексу України не встановлено таких критеріїв.

У зв'язку з цим, на думку В. І. Левіна [6, с. 142], «виявляється суперечність між унормованими критеріями віднесення суб'єктів господарювання до мікро-, малих та середніх із регуляторною метою та у податкових цілях. У межах теперішніх євроінтеграційних процесів ця суперечність має бути подолана, а система критеріїв повинна відповідати економічним умовам, що склались у країні, бути уніфікованою як для регуляторних цілей та надання державної підтримки, так і в податкових цілях».

Іншим аспектом, який потребує вдосконалення, є відсутність застосування показника вартості сукупних активів (встановлені у Рекомендації Комісії 2006/361/ЄС) під час оподаткування єдиним податком. На практиці таке запровадження дало б змогу запобігти штучному приховуванню доходу і могло б створити своєрідну альтернативу РРО.

Варто відзначити, що поряд з істотним позитивним впливом спеціальних режимів оподаткування на розвиток підприємництва і формування доходів бюджету, тенденціями росту та суб'єктів малого бізнесу, і податкових надходжень відмічено низка негативних моментів у практиці застосування методів спрощеного оподаткування. Отримали широке поширення схеми ухилення від оподаткування з використанням методів спрощеного оподаткування або участю платників єдиного або фіксованого податків. У процесі застосування різних спрощених методів виявились певні протиріччя і двояке тлумачення формулювань положень законодавчих актів, що регламентують відповідні методи [13, с. 560].

Втім суттєвий економічний і соціальний ефект функціонування спрощеної системи оподаткування доводить доцільність її подальшого застосування і розвитку в практиці оподаткування суб'єктів малого бізнесу, а зловживання і недоліки, виявлені у процесі застосування цього спеціального режиму оподаткування, викликають необхідність його удосконалення і реформування. Протиріччя і складнощі, пов'язані з наявністю різноманіття методів спрощеного оподаткування, диктують необхідність розробки єдиної моделі спрощеного оподаткування суб'єктів малого бізнесу, побудованої з урахуванням ієрархії платників і теперішніх організаційно-правових форм малого бізнесу [3, с. 35].

Концептуальним документом у реформуванні податкової системи в цілому та спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності окремо повинна стати нова редакція Податкового кодексу України. Однак в

наявному нині проєкті цього надважливого документу не передбачається подальшого розвитку спрощеної системи оподаткування обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва. Такого висновку можна дійти, виходячи з положень цього документа проєкту змін до Податкового кодексу, що регламентують порядок сплати єдиного податку. Так, зі складу платежів, що входять тепер до складу єдиного податку, передбачається виключити податок на додану вартість, відрахування в Пенсійний фонд України, Державний фонд сприяння зайнятості населення, збори на обов'язкове соціальне страхування. Сплата цих платежів повинна буде здійснюватися окремо за загальними ставками з наданням відповідним контролюючим органам обов'язкової звітності [7, с. 18].

Така реформа спрощеної системи може мати негативний і гальмуючий вплив на розвиток малого бізнесу, який тільки почав формуватися. В проєкті змін до податкового кодексу пропонується також запровадити нові системи оподаткування залежно від видів діяльності на загальній системі оподаткування, яка додає до діючої системи ще дві додаткові категорії. До них будуть застосовані такі підходи:

- об'єктом оподаткування є прибуток, як різниця між доходами і витратами;
- більш спрощені вимоги до податкового обліку та підтверджуючих документів;
- перелік видів діяльності, що підпадають під спрощене оподаткування, встановлюватиметься місцевими Радами [9, с. 79].

Спрощену систему оподаткування для перших двох груп планується залишити практично незмінною. Для платників 3-ї групи єдиного податку (ЄП) планується поступове збільшення ставки єдиного податку, а також підприємцям буде надана можливість вибору оплати тільки ЄП або ЄП + ПДВ. Платники по групі 4 ЄП – сільгоспвиробники отримають такі

критерії: річний обсяг доходу – до 100 млн. грн.; площа земель, які використовуються, – до 3 тис. га [10, с. 103].

Крім цього, законопроект забороняє використання спрощеної системи оподаткування в низці випадків, які виключають можливість ухилення від сплати податків за чинними сьогодні «тіньовими схемами». Однак не варто забувати, що ухвалення нової редакції Податкового кодексу може негативно позначитися на репутації і рейтингах України на світовій арені, оскільки таким чином черговий раз порушується принципи стабільності податкового законодавства, що, очевидно, не сприятиме припливу інвестицій.

Ще одним негативним аспектом є абсолютна прив’язка річного обороту підприємств України до європейських показників, що, на думку В. І. Левіна [6, с. 144], є некоректним, оскільки викривлює економічну систему та призводить до невиправданого застосування спеціальних режимів оподаткування і програм державної підтримки МСП. Для правильного розрахунку ним пропонується застосування методики вирахування, враховуючи різницю в економічних потенціалах. На прикладі Польщі (яка є найближчою до України за кількістю населення та стартовими показниками), враховуючи різницю у ВВП між цими державами, станом на 2015 р. було встановлено, що оптимальний розмір річного доходу для мікропідприємств України становив 178 тис. євро, а не 2 млн євро.

Більшість розвинених держав оподатковують малий бізнес на загальних підставах, надаючи певні цільові пільги, класифікація яких наведена в табл. 1.

Таблиця 1

Класифікація видів пільгового оподаткування малого підприємництва

Вид податкової пільги	Характеристика	Країна
1. Зменшення оподаткованого прибутку	- прискорена амортизація; - одноразова амортизація	Франція, Німеччина, Бельгія, Польща
2. Зменшення суми податкового зобов'язання	- інвестиційний податковий кредит; - дослідницькі податкові кредити; - податковий кредит на зайнятість	Угорщина, Португалія, Франція, Данія, Німеччина, Австрія
3. Звільнення від оподаткування	- звільнення від сплати окремих податків; - заміна окремих податків спрощеною системою оподаткування	Франція, Україна, Росія, Білорусь

Джерело: складено та розраховано автором за даними: [8, с. 74].

Удосконалення також потребує викривлене в Україні розуміння спрощеної системи оподаткування. На теоретичному рівні спрощена система оподаткування ніяк не пов'язана зі зменшенням податкового тягаря. Вона полягає у спрощенні механізму справляння податків, спрощенні обліку та звітності для платників податку. В Україні ставки єдиного податку є значно нижчими, ніж ставки загальної системи оподаткування, що спричиняє небезпеку штучного зменшення доходів та ухилення від переходу на загальну систему оподаткування, у суб'єктів господарювання відсутні стимули до нарощення обсягів діяльності [3, с. 35].

Під час оподаткування значна увага приділяється обліку доходів та витрат. Важливим елементом витрат є амортизація. Багато держав використовують інструмент прискореної чи одноразової амортизації як цільову податкову пільгу. Зокрема, у Франції дозволена прискорена амортизація об'єктів робототехніки за 2 роки, а не протягом терміну їх корисного використання. Саме прискорені амортизаційні відрахування дають змогу активізувати оновлення засобів виробництва.

Також не можна не погодитись із думкою В. І. Левіна щодо доцільності запровадження спрощеного порядку списання вартості новопридбаних виробничих основних засобів 4 групи на витрати виробництва [6, с. 148]. Дослідник зазначає, що «статтею 138.3 ПКУ встановлено мінімально допустимі строки амортизації основних засобів та інших необоротних активів 4 групи (машини й обладнання) – п'ять років. Проте, згідно з пп. 138.3.3 Кодексу [1], для електронно-обчислювальних машин, інших машин для автоматичного оброблення інформації, пов'язаних із ними засобів зчитування або друку інформації, пов'язаних із ними комп'ютерних програм тощо, мінімально допустимий строк корисного використання законодавчо встановлений до двох років. Поширення останньої норми на новопридбані виробничі основні засоби четвертої групи дасть підприємствам, які здійснили інвестиції у такі активи, можливість протягом двох років зменшувати об'єкт оподаткування на їхню вартість. Четверта група основних засобів та інших необоротних активів обрана, виходячи з необхідності стимулювання інвестицій у виробничу сферу, спрямованих на оновлення основних виробничих засобів, з урахуванням їх швидкого матеріального та морального зносу, активного використання в діяльності МСБ. Такий механізм стимулюватиме інноваційне інвестування у його проекти» [13, с. 561]. Погоджуючись із цією думкою, варто зазначити, що амортизаційні відрахування є найстабільнішим джерелом коштів для підприємства, оскільки не залежать від зовнішніх обставин. Прискорена амортизація допомогла б малому бізнесу вийти на якісно новий рівень, особливо у сфері забезпечення основними засобами.

Окремо варто відзначити еволюційність переходу до загальної системи оподаткування. Одномоментне скасування спрощеного оподаткування може призвести до низки негативних наслідків, як-от: збільшення відсотку тіньового бізнесу, посилення адміністративного тиску

тощо. Для запобігання цих негативних наслідків необхідно вдосконалювати загальну систему оподаткування шляхом недопущення адміністративного тиску на платників, спрощення податкової звітності, наближення податкового обліку до бухгалтерського.

Спрощена система оподаткування, з одного боку, дозволяє розвиватися малому бізнесу, а з іншого – стала інструментом маніпуляцій при сплаті податків. В Україні фахівці з фіскальної політики неодноразово дискутували про те, чи потрібна така система, чи дозволяє вона насправді бізнесу розвиватися, чи доцільно змінити модель збору податків. Останні істотні зміни, які стосувалися спрощеної системи оподаткування, вступили в дію 1 січня 2016 року. Нововведення полягали в тому, що підприємців розділили на 4 групи замість 6-ти. Новий проект Податкового кодексу України був опублікований у вересні 2016-го, але будь-яких змін для «спрощенців» автори податкової реформи поки не підготували. Тим не менше експерти радять не розслаблятися і прогнозують у найближчі 2–3 роки перегляд державної політики щодо «спрощенців» [7, с. 17].

Запропонована єдина модель спрощеної системи оподаткування для суб'єктів малого бізнесу забезпечує рівність організаційно-правових форм підприємництва, передбачає можливість послідовного переходу від одного рівня до системи іншого при зміні показників відповідності, створює об'єктивні умови, за яких рівень податкової навантаження чітко відповідає можливостям суб'єкта господарювання сплатити податки. При цьому зберігається мотивація підприємців до легалізації діяльності та мотивація місцевих органів влади до створення сприятливих умов для розвитку малого бізнесу.

Важливим аспектом мали б стати податкові привілеї для малого бізнесу. Використовуючи досвід країн ЄС, це могли б бути такі форми державної підтримки:

- звільнення деяких видів підприємств від необхідності ведення звітності про результати господарської діяльності та запровадження спрощеної системи бухгалтерського обліку і звітності;
- запровадження спеціальних режимів оподаткування податком на додану вартість деяких видів операцій, характерних для фермерських господарств і сільськогосподарських кооперативів;
- використання податків на оціночний дохід і мінімальних податків [3, с. 35].

За умов застосування спрощеної системи оподаткування обліку та звітності платники єдиного податку ведуть облік відповідно до статті 296 Податкового кодексу України, в якій визначено, що платники єдиного податку першої і другої груп та платники єдиного податку третьої групи (фізичні особи-підприємці), які не є платниками податку на додану вартість, ведуть Книгу обліку доходів. Платники єдиного податку третьої групи (юридичні особи) використовують дані спрощеного бухгалтерського обліку щодо доходів та витрат з урахуванням положень пунктів 44.2, 44.3 статті 44 Податкового Кодексу [1]. Для організації спрощеного бухгалтерського обліку такі платники єдиного податку опираються на Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку № 422, що передбачають просту і спрощену форму обліку для заповнення фінансового звіту ф. 2-м та Методичні рекомендації № 720, що визначають систему реєстрів, порядок і спосіб реєстрації та узагальнення інформації в них без застосування подвійного запису для складання ф. 2-мс. Слушно зауважити, що жодних особливостей обліку платники єдиного податку четвертої групи не мають, отже, повинні його вести відповідно до Закону «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» і мають право самостійно обрати форму обліку та звітності.

Таким чином, варто підсумувати, що в умовах сьогодення спрощена система оподаткування є механізмом підтримки не лише суб'єктів малого

бізнесу, а й сільськогосподарських товаровиробників. В напрямі податкової реформи, що планується в 2018 році, пропонується ряд змін, які торкнуться спрощеної системи оподаткування. Змін щодо спрощеної системи обліку та звітності не передбачається, так як нові звітні й облікові форми для «спрощенців» Perezatverdzhenni ще влітку 2015 року. В перспективі 2018 року уніфікувати ставку Єдиного соціального внеску до 20% на відміну від діючої 22%. Порівняння відмінностей, що планується запровадити щодо кожної групи спрощеного оподаткування, наведене в табл. 2.

Таблиця 2

Напрями реформування спрощеної системи оподаткування в рамках податкової реформи на 2018 рік

з/п	Група платників єдиного податку	2018 рік	Примітки
1 група	Фізичні особи підприємці, обмеження по видам діяльності, без найманих працівників, оборот 300000грн. Ставка податку 10% від мінімальної заробітної плати на 1 січня.		Без змін
2 група	Фізичні особи підприємці, обмеження по видам діяльності, до 10 найманих працівників, оборот 1500000 грн. 20% від мінімальної заробітної плати на 1 січня		Базові норми без змін, однак не можна застосовувати спрощену систему оподаткування в сфері готельного, ресторанного господарства та реалізації верхнього одягу з хутра та шкіри
3 група	Фізичні і юридичні особи, кількість найманих працівників необмежена, оборот до 5 млн. грн. Ставки податків: 2018: 5%+ПДВ або 10%		Планується зменшення обороту в 4 рази та поступове підвищення ставки оподаткування
4 група	Фізичні і юридичні особи сільськогосподарські товаровиробники, кількість найманих працівників необмежена, оборот до 100млн. грн., Площа земель до 3 тис. га. Ставки податку пропорційно площі і видам с/г угідь		Встановлення обмежень щодо річного обороту та кількості сільськогосподарських угідь що перебувають в користуванні. Ставки податку пропорційно площі і видам с/г угідь

Джерело: складено та розраховано автором за даними: [8, с. 75].

Відповідно до вище окреслених напрямів реформування системи оподаткування в рамках податкової реформи України на 2018 р., варто відзначити, що наразі існує чотири групи платників єдиного податку. Але для першої та другої групи платників єдиного платника податків не спостерігаємо особливих змін в оподаткуванні. Для третьої групи платників, які відносяться до платників єдиного податку, спостерігаємо поступовий перехід механізму оподаткування на загальну систему сплати податків, підвищення рівня податкових ставок та зменшення обороту для 3-ї групи платників податків у 4 рази. Для платників 4-ї групи платників податків в Україні у 2018 році заплановано встановити ставки податку пропорційно площі та видам сільськогосподарських угідь.

Таким чином, удосконалені напрями реформування нової системи оподаткування в Україні передбачають врахування інтересів платників єдиного податку для першої та другої групи. Натомість, для інших груп платників єдиного податку в Україні передбачається їх поступовий перехід до загальної системи оподаткування. Але, на наш погляд, загальне реформування вітчизняної системи оподаткування має привести до повного спрощення податкової політики в Україні. Враховуючи зарубіжний досвід оподаткування, важливим підходом до вдосконалення податкової системи в Україні має стати розробка єдиного стандарту обліку та звітності, які будуть враховувати всі суперечності в наявних нормативно-правових актах вітчизняного податкового регулювання в сучасних умовах.

Висновки. Отже, оподаткування суб'єктів малого підприємництва потребує законодавчого вдосконалення та інтеграції до законодавства ЄС, враховуючи сучасні соціально-економічні реалії в Україні. По-перше, необхідно привести у відповідність показники річного обороту, зважаючи на економічний розвиток нашої держави, та запровадити показники річної сукупної вартості активів для визначення суб'єктів мікро- та малого

підприємництва. По-друге, необхідно переосмислити сутність спрощеної системи оподаткування зі зменшення податкового тягара для спрощення обліку і звітності платників. Спрощена система має бути перехідною ланкою до введення загальної системи оподаткування навіть для малого бізнесу із застосуванням ефективних методів державної підтримки. По-третє, необхідно переглянути мінімальні строки амортизації відповідно до чинного ПКУ і можливість запровадження скороченої амортизації з метою виробничого оновлення підприємств, що сприятиме покращенню інвестиційної активності. Запровадження європейських стандартів повинно мати виважений характер, завжди включати оцінку позитивних і негативних наслідків упровадження певної норми в українських реаліях.

Перспективи подальших досліджень полягають в обґрунтуванні статусу резидента для платників єдиного податку та їх класифікація з урахуванням зарубіжного досвіду та укладання міжнародних договорів з метою уникнення подвійного оподаткування.

Література

1. Податковий кодекс України від 02.10.2010 року № 2755-VI [Текст] / Законодавство України [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Глебова А.І. Європейський досвід підтримки інноваційного малого і середнього підприємництва / А.І. Глебова // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2014. – Випуск 2. – С. 47–53.
3. Жужа М. К. Принципові ознаки малого підприємництва як суб'єкта оподаткування / М. К. Жужа // Європейські перспективи. – 2015. – Вип. 5. – С. 32–38.
4. Іванілов О. С. Економіка підприємства : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. С. Іванілов. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 728 с.

5. Кампо Г. М. Управління розвитком малого бізнесу регіону: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.05 / Г. М. Кампо; Ужгородський національний університет. – Ужгород, 2009. – 21 с.
6. Левін В. І. Транспарентність оподаткування малого і середнього бізнесу в контексті євроінтеграційного вектору розвитку України / В. І. Левін // Наукові праці НДФІ. – 2015. – Вип. 1. – С. 138–149.
7. Левін В. І. Еволюція концепцій оподаткування малого та середнього бізнесу в контексті євроінтеграційного вектору розвитку України / В. І. Левін // Наукові праці НДФІ. – 2016. – Вип. 1. – С. 16–35.
8. Лещенко Р. М. Напрями вдосконалення оподаткування малого підприємництва : євроінтеграційний аспект / Р. М. Лещенко, А. А. Наум // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2017. – Випуск 43. – Том 2. – С. 72–75.
9. Орлов В. О. Вплив спрощеної системи оподаткування на подальший розвиток малого бізнесу / В. О. Орлов // Сталий розвиток економіки. – 2012. – № 3. – С. 78–81.
10. Панасюк О. В. Малый бизнес в Украине: тенденции развития и проблемы налогообложения / О. В. Панасюк // Бізнес Інформ. – 2015. – № 6. – С. 102–107.
11. Пивоваров М. Розвиток інституту інфраструктури малого підприємництва: проблеми та шляхи його покращення / М. Пивоваров // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2013. – Вип. 1 (8). – С. 6–18.
12. Прокопенко О. В. Малі підприємства України: поточний фінансово-економічний стан / О. В. Прокопенко, Л. Б. Криворучко // Механізм регулювання економіки. – 2010. – № 3 (1). – С. 167–175.
13. Сімків Л. Є. Тенденції розвитку малого підприємництва в Україні в умовах диспропорційності економічного зростання / Л. Є. Сімків, С. А.

- Побігун // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – Вип. 3. – С. 560–564.
14. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [сайт]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua>
15. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України [сайт]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/>
16. Офіційний сайт статистичної служби Європейського союзу [сайт]. – Режим доступу: <http://ec.europa.eu/eurostat>

References

1. Podatkovyi kodeks Ukrainy vid 02.10.2010 roku № 2755-VI [Текст] // Zakonodavstvo Ukrainy [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Hliebova A. I. Yevropeyskyi dosvid pidtrymky innovatsiinoho maloho i serednoho pidpriemnytstva / A. I. Hliebova // Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky . – 2014. – Vol. 2. – P. 47–53.
3. Zhuzha M. K. Pryntsyповi oznaky maloho pidpriemnytstva yak subiekta opodatkuвання / M. K. Zhuzha // Yevropeyski perspektyvy. – 2015. – Vol. 5. – P. 32–38.
4. Ivanilov O. S. Ekonomika pidpriemstva: pidruch. [dlia stud. vyshch. navch. zakl.] / O. S. Ivanilov – K. : Tsentr uchbovoi literatury, 2009. – 728 p.
5. Kampo H. M. Upravlinnia rozvytkom maloho biznesu rehionu: avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: spets. 08.00.05 / H. M. Kampo; Uzhhorodskyi natsionalnyi universytet. – Uzhhorod, 2009. – 21 s.
6. Levin V. I. Transparentnist opodatkuвання maloho i serednoho biznesu v konteksti yevrointehratsiinoho vektoru rozvytku Ukrainy / V. I. Levin // Naukovi pratsi NDFI. – 2015. – Vol. 1. – P. 138–149.
7. Levin V. I. Evoliutsiia kontseptsii opodatkuвання maloho ta serednoho biznesu v konteksti yevrointehratsiinoho vektoru rozvytku Ukrainy / V. I. Levin // Naukovi pratsi NDFI. – 2016. – Vol. 1. – P. 16–35.

8. Leshchenko R. M. Napriamy vdoskonalennia opodatkovannia maloho pidpriemnytstva : yevrointehratsiinyi aspekt / R. M. Leshchenko, A. A. Naum // Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. – 2017. – Vol. 43. – Tom 2. – P. 72–75.
9. Orlov V. O. Vplyv sproshchenoi systemy opodatkovannia na podalshyi rozvytok maloho biznesu / V. O. Orlov // Stalyi rozvytok ekonomiky. – 2012. – Vol. 3. – P. 78–81.
10. Panasiuk O. V. Malyy byznes v Ukrainy: tendentsyy razvytyia y problemy nalohooblozhenyia / O. V. Panasiuk // Biznes Inform. – 2015. – Vol. 6. – P. 102–107.
11. Pyvovarov M. Rozvytok instytutu infrastruktury maloho pidpriemnytstva: problemy ta shliakhy yoho pokrashchennia / M. Pyvovarov // Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava. – 2013. – Vol. 1 (8). – P. 6–18.
12. Prokopenko O. V. Mali pidpriemstva Ukrainy: potochnyi finansovo-ekonomichni stan / O. V. Prokopenko, L. B. Kryvoruchko // Mekhanizm rehuliuвання ekonomiky. – 2010. – Vol. 3 (1). – S. 167–175.
13. Simkiv L. Ie. Tendentsii rozvytku maloho pidpriemnytstva v Ukraini v umovakh dysproportsiinosti ekonomichnoho zrostannia / L. Ie. Simkiv, S. A. Pobihun // Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky. – 2015. – Vol. 3. – P. 560–564.
14. Ofitsiinyi sait Derzhavnoi kaznacheiskoi sluzhby Ukrainy [сайт]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua>
15. Ofitsiinyi sait Derzhavnoi fiskalnoi sluzhby Ukrainy [сайт]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/>
16. Ofitsiinyi sait statystychnoi sluzhby Yevropeiskoho soiuzu [сайт]. – Режим доступу: <http://ec.europa.eu/eurostat>